

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

3/4-'98

De Wouwse Lambertschool

11. De opheffing van de Lambertusschool

Die overname door het centraal schoolbestuur kwam er ook, want toen Ed Kemperman begin jaren zestig Jac. Raaijmakers als voorzitter opvolgde was er sprake van de Stichting Katholiek Onderwijs Wouw. Deze stichting had echter alleen de jongensschool in Wouw en de scholen in Moerstraten en Wouwse Plantage onder zich. De stichting kreeg op de Lambertusschool meteen met ernstige problemen te kampen. Het aantal leerlingen op de school liep drastisch terug.

De terugloop zou begonnen zijn toen burgemeester F. Hoebens zijn zoon van de school haalde en die naar Roosendaal stuurde waar hij een klas over mocht slaan. „Dan kan het onderwijs aan onze school nooit slecht geweest zijn”, merkte Ant. van Oers, het hoofd van de school destijds op, als hem verweten werd dat het onderwijs aan de Lambertusschool niet best was. Toch werd hij steeds als de zondebok aangeduid. Zelfs in 'Dagblad De Stem' van 18 mei 1967, waar in een artikel met de kop „Jongensschool in Wouw loopt leeg en gaat op in meisjesschool” werd aandacht besteed aan de problemen.

Al eerder waren de problemen in de Wouwse raad aangekaart. In de openbare raadsvergadering van 10 oktober 1966 stelde raadslid L. Krinkels aan de orde dat hij geruchten had gehoord, dat het onderwijs aan de jongensschool in Wouw slecht zou zijn en dat veel kinderen al naar andere scholen vertrokken waren. „Hij vraagt of deze geruchten waar zijn, of aan de gang van zaken iets te doen is en zo ja, wat het gemeentebestuur reeds heeft gedaan om verbetering te krijgen”, notuleerde gemeentesecretaris J. van Wezel.

Raadsvoorzitter burgemeester J. Rutten voorzag hem meteen van een antwoord: „Ik moet tot mij spijt beamen dat het onderwijs aan die school absoluut beneden de maat is. De laatste jaren zijn de leerlingen uit de hoogste klassen getest en op een enkele uitzondering na is gebleken, dat ze minder hebben meegekregen dat wat ze volgens de uitkomst van de

Burgemeester mr. F.L.M. Hoebens. Hij werd in Wouw benoemd per 1 september 1947 en vertrok als burgemeester naar Deurne op 16 juni 1960. Hij speelde een belangrijke rol in de 'kwestie Lambertusschool'. (Foto collectie De Vierschaer-Wouw)

intelligentietest kunnen bevatten. De meisjesschool telt ±200, de jongensschool slechts 130 leerlingen, zodat globaal 70 jongens door hun ouders op een andere school geplaatst zijn. Het schoolbestuur heeft jaren getracht, hetzij goedschiks, hetzij kwaadschiks verbetering te bereiken, maar al hun pogingen zijn op niets uitgelopen."

Voorzitter J. Rutten zou zich hierop ten einde raad gewend hebben tot de Zusters van Roosendaal met de vraag om de meisjesschool open te stellen voor jongens. Dat verzoek werd toen ingewilligd maar wel met de opmerking dat van de kant van de zusters niet verwacht mocht worden dat ze reclame zouden maken.

Raadslid P. van Tiggelen besloot de discussie met de opmerking „ik vind het prachtig dat de voorzitter dit resultaat heeft weten te bereiken. Bij eerdere pogingen van het schoolbestuur is dit niet gelukt, omdat dit afstuitte op de bisschoppelijk hoofdinspecteur."⁽¹⁾

En inderdaad was in oktober 1966 door het bestuur van de 'Gerardus Majellaschool' het besluit genomen om ook jongens aan te nemen. Daarmee werd de leegloop van de Lambertusschool nog versterkt.

Over het aanduiden van Toon van Oers als zondebok, schreef de krant: „Of dit terecht of ten onrechte geschiedt valt dan moeilijk te achterhalen. Wel is het een feit dat de meeste ouders in Wouw hun vertrouwen in het hoofd der school hebben opgezegd. Niet dat men zijn kwaliteiten als onderwijzer niet waardeert, maar men vindt dat hij te weinig leiderscapaciteiten heeft. De heer Van Oers is nu al dertig jaar hoofd van de jongensschool. Zijn aanstelling indertijd bracht nogal wat rumoer teweeg, omdat er in het toenmalige kerk- en schoolbestuur een hevige touwtrekkerij was om de verschillende kandidaten voor deze functie."⁽²⁾

Wie de notulen van het kerkbestuur er op naleest, merkt dat er van touwtrekkerij geen sprake is. Er waren meerdere sollicitanten, maar de uiteindelijke stemming bracht weinig problemen teweeg, zoals U in het hoofdstuk over het personeel hebt kunnen lezen. De Stemverslaggever had dat aspect dus zeker niet onderzocht, bovendien paste hij ook het principe van 'hoor en wederhoor' niet toe, want Toon van Oers kwam in zijn artikel niet aan het woord.

Het artikel munt uit in allerlei vage beweringen die uit niemands mond komen. „De laatste jaren hebben steeds meer Wouwse ouders het besluit

genomen hun kinderen van de jongensschool te nemen. Het onderwijs op de jongensschool is slecht. Als onze kinderen gaan doorstuderen, blijkt steeds dat ze te weinig onderricht hebben gekregen", is het motief dat steeds hiervoor wordt aangevoerd.

Hierna wordt met cijfers aangetoond dat er een flinke achteruitgang in het aantal leerlingen zit. Op 1 januari 1967 zaten er nog 51 leerlingen op de school. In de twee hoogste klassen zaten nog 24 leerlingen. Begin april 1967 was het totale aantal leerlingen gedaald naar 38 en het zag er naar uit dat dit aantal nog verder af zou nemen. „Dit alles is voor het schoolbestuur aanleiding geweest te besluiten de jongensschool op te doeken, vooral ook omdat men door deze geweldige daling van het leerlingental na 1 januari 1968 niet meer op subsidie kan rekenen", schreef de krant.

Reactie

Op het artikel in de krant kwam meteen reactie vanuit het dorp. In de rubriek 'Papier voor uw pen' in De Stem schreef P. Meeusen een ingezonden stuk om Antoon van Oers te rehabiliteren. Hij noemde het artikel in 'De Stem' eenzijdig en belastend. „De heer Van Oers is nu 22 jaar hoofd van de jongensschool in plaats van 30 jaar, waarmee ik even wil illustreren met welke lichtvaardigheid u de pen hanteert", schreef Piet Meeusen.

Ook het feit dat de bestuurlijke kwaliteiten van Antoon van Oers in twijfel werden getrokken, zat de brievenschrijver hoog, want hij merkte op dat er onder zijn bezielende leiding in het dorp heel wat tot stand was gekomen. De schrijver ging zelfs zover dat hij zijn excuses al bij voorbaat aanbod als iemand zich gekrenkt zou voelen door zijn ingezonden stuk. „...en de verslaggever te verzoeken om het vervolg rekening te houden met menselijke aspecten en zich een objectief oordeel trachten te vormen, alvorens tot publicatie over te gaan."

De redactie van 'Dagblad De Stem' voelde zich waarschijnlijk toch aangesproken, want onder het ingezonden stuk werd een naschrift gepubliceerd waarin de heer Meeusen er op werd gewezen dat zijn stuk aan kracht had gewonnen als hij had aangegeven wat de oorzaak van het leeglopen van de school was geweest. „Mede daarom handhaven wij onze visie, een zienswijze, die voldoet aan de eisen van de objectiviteit. En wat de „men-

Jongensschool in Wouw 25 mei

Wanneer u per se kritiek in uw blad wilt afdrukken, laat het dan in opbouwende zin zijn en niet een stuk dat zo éézijdig is toegelicht, dat het fout'ef, zoal niet belastend genoemd mag worden. Niets is gemakkelijker dan iemand in een kwaad daglicht te stellen

De heer Van Oers is nu 22 jaar noofd van de jongensschool in plaats van 30 jaar, waarmee ik even wil illustreren met welke lichtvaardigheid u de pen hanteert, alvorens u zich over de juistheid van de door uw beschreven feiten vergewist.

Dat u de bestuurlijke kwaliteiten van de heer Van Oers in twijfel trekt is evenzeer onjuist, want ik zou u kunnen spreken, over wat er onder zijn „bezielende leiding” hier tot stand gekomen is. Het is geenszins mijn bedoeling, iemand wie dan ook te krenken of te kwetsen en mocht er iemand zijn die het toch als zodanig aanvoelt dan bied ik hem bij deze mijn welgemeende excuses aan. Het enige doel dat ik beoog met dit ingezonden stuk is de heer Van Oers te rehabiliteren en de verslaggever te verzoeken in het vervolg rekening te houden met menselijke aspecten en zich een objectief oordeel trachten te vormen, alvorens tot publicatie over te gaan.

WOUW

P. MEEUSEN

Het betoog van geachte inzender zou aan overtuigingskracht hebben gewonnen indien hij had onthuld, wat z.i. dan wel de oorzaak is van het leeglopen van de bewuste jongensschool. Mede daarom handhaven wij onze visie, een zienswijze, die voldoet aan de eisen van de objectiviteit. En wat de „menselijke aspecten” aangaat. Daartoe rekenen wij evenzeer de belangen van de jeugd die goed onderwijs mag verlangen. (Redactie).

selijke aspecten" aangaat, daartoe rekenen wij evenzeer de belangen van de jeugd die goed onderwijs mag verlangen", besloot de redactie haar reactie.

Fel

Op 1 juni 1967 verscheen een tweede ingezonden brief in 'Dagblad De Stem' van de hand van W. van Dongen. Die reactie was een stuk feller dan de brief van de heer Meeusen. Over het artikel van de verslaggever schrijft de heer Van Dongen: „Als ik zo het artikel lees druipt de eenzijdigheid er van af. Hoe durft u zich objectief te noemen als U: 1. geen contact opgenomen heeft met de heer Van Oers, 2. Niemand van de „andere" zijde in Wouw benaderd heeft. Het hele artikel is één grote schuldigverklaring van de heer Van Oers."

De schrijver gaf als zijn mening dat de verslaggever weinig over de achtergrond van de zaak wist. „U lijkt wel een toerist, die na een bezoek aan Volendam een toeristische atlas van Nederland uitgeeft."

W. van Dongen schreef ook kort over de oorzaak van het teruglopen van het aantal leerlingen uit de doeken, zonder hierbij namen te noemen. Maar eerst ging hij in op de benoeming van Antoon van Oers die volgens hem met algemene stemmen benoemd was.³⁾

Een derde briefschrijver, Jac. Meeusen uit Arnhem, ging op die bestuurskwestie wat dieper in. Hij was van mening dat niet de schuld bij het hoofd van de school gelegd moest worden, maar dat het bestuur veel eerder stappen had moeten ondernemen.

„Wanneer een bestuurslid van een vereniging niet tevreden is over de gang van zaken en er zelf niets ten goede aan kan veranderen, dan dient hij zoveel verantwoordelijkheidsgevoel op te brengen dat hij plaats maakt voor iemand die daar meer capaciteiten voor heeft", schreef Jac. Meeusen. Hij schreef de indruk te hebben dat het bestuur aan zelfoverschatting had geleden, terwijl hij tenslotte ook de redactie nog het verwijt maakte dat het eenzijdige artikel de schuld schuift naar de verkeerde persoon.⁴⁾

Wat wel opvalt is dat Brabants Nieuwsblad, in die tijd in Wouw de meest gelezen krant, geen woord wijdde aan de hele affaire. Het overgrote deel van de discussie in de dagbladen ging dus aan de Wouwse bevolking

De Raad van de gemeente Wouw;

gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 maart 1968 mede gelet op artikel 171 van de gemeentewet;

b e s l u i t :

I Aan te kopen van:

- A. het R.K.Kerkbestuur van de H.Lambertus te Wouw de grond en opstallen van de voormalige jongensschool, kadastraal bekend sectie L nrs. 1258 en 1313, groot 0.53.32 ha, zoals zulks in rood en blauw op de bij dit besluit behorende situatietekening is aangegeven
- B. De R.K.Armen van Wouw (thans genaamd Parochiële Charitasinstelling) het tot de voormalige jongensschool behorende terrein, sectie L 1100, groot 0.22.25 ha, zoals zulks is groen op de bijbehorende situatietekening is aangegeven.

II Bovenvermelde aankopen te doen van de onder 1a en 1b vermelde instanties aangezien het schoolbestuur van de voormalige jongensschool blijkens de akte d.d. 22 oktober 1965, verleend voor notaris Mr.P.Nooren te Wouw met deze oorspronkelijke eigenaren is overeengekomen, dat ingeval van definitieve buitengebruikstelling, genoemd schoolbestuur het betreffende schoolbezit om niet aan deze eigenaren zal overdragen en de definitieve buiten gebruikstelling ten behoeve van het lager onderwijs blijkens besluit van Gedeputeerde Staten van 6 september 1967 G nr.489 ingevolge artikel 205 lid 3 van de Lager-onderwijswet 1920 werd vastgesteld.

III De gebouwen en terreinen van de voormalige jongensschool na de eigendoms-overdracht aan de gemeente ten behoeve van het kleuteronderwijs ter beschikking te stellen van het bestuur van de R.K.Kleuterschool te Wouw.

IV De bovenvermelde aankopen te doen onder de volgende voorwaarden:

- a. de aan het R.K.Kerkbestuur van de H.Lambertus te Wouw verschuldigde koopsom voor het gebouw en de terreinen in rood en blauw op de situatietekening aangegeven bedraagt f.102605,34
- b. het ingevolge artikel 205, lid 3 van de Lager-onderwijswet 1920 door het schoolbestuur van de voormalige jongensschool aan de gemeente Wouw terug te betalen bedrag ad. f. 49360,34 zal door het R.K.Kerkbestuur van de H.Lambertus te Wouw, gelijk bij het passeren van de notariële akte, waarbij de eigendomsoverdracht aan de gemeente Wouw geschiedt, worden voldaan.
- c. de aan de R.K.Armen van Wouw (thans genaamd Parochiële Charitasinstelling) verschuldigde koopsom voor het terrein in groen op de situatietekening aangegeven bedraagt f. 4450,--
- d. de gemeente Wouw zal het gekochte in eigendom verkrijgen vrij van hypothecaire lasten en overigens met alzodanige rechten en lasten als eraan verbonden mochten zijn, omtrent welke lasten alle vrijwaring hoegenaamd wordt uitgesloten.
- e. de overdrachtskosten zijn voor rekening van de gemeente Wouw.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Wouw van 5 maart 1968

de Voorzitter,

[Handwritten signature]
de Secretaris,

[Handwritten signature]
P. J. J. J.

Het besluit van de raad van 5 maart 1968 om de school en het aangrenzende terrein aan te kopen. (Collectie gemeentearchief-Roosendaal)

voorbij, omdat nog geen 5% van de inwoners van het dorp 'Dagblad De Stem' las.

Ondanks alle brieven en reacties werd per 1 augustus 1967 de Lambertusschool opgeheven en kreeg Wouw een twaalfklassige gemengde school in de Kloosterstraat. De 'bovenmeester' kwam per die datum op wachtgeld.

Gemengd onderwijs

Met de komst van de jongens was het gebouw aan de Kloosterstraat meteen te klein en begonnen jaren van verhuizen, lesgeven in dependances en zoeken naar uitbreidingsmogelijkheden. In 1971 werd een urgentieverklaring afgegeven voor een nieuwe zesklassige school. Vijf jaar later kwam er opnieuw toestemming voor zes klassen. En zo kon op vrijdag 27 januari 1978 de compleet nieuwe school geopend worden. De nieuwe school heette voortaan ook niet meer Gerardus Majella, want die naam werd vervangen door 'De Stappen'. Tijdens de openingsplechtigheid werd ook de Uilenboom van Kees Keyzer onthuld.

Een andere verandering was het terugtrekken van de 'onderwijzusters'. In 1972 waren ze al uit het klooster vertrokken en dat was toen in gebruik genomen door het gezinsvervangend tehuis van de Mgr. Savelbergstichting. Per 1 januari 1981 trokken de zusters zich echter helemaal uit Wouw terug, omdat op die datum het nieuwe Wouwse bestuur in werking trad.

Gebouw

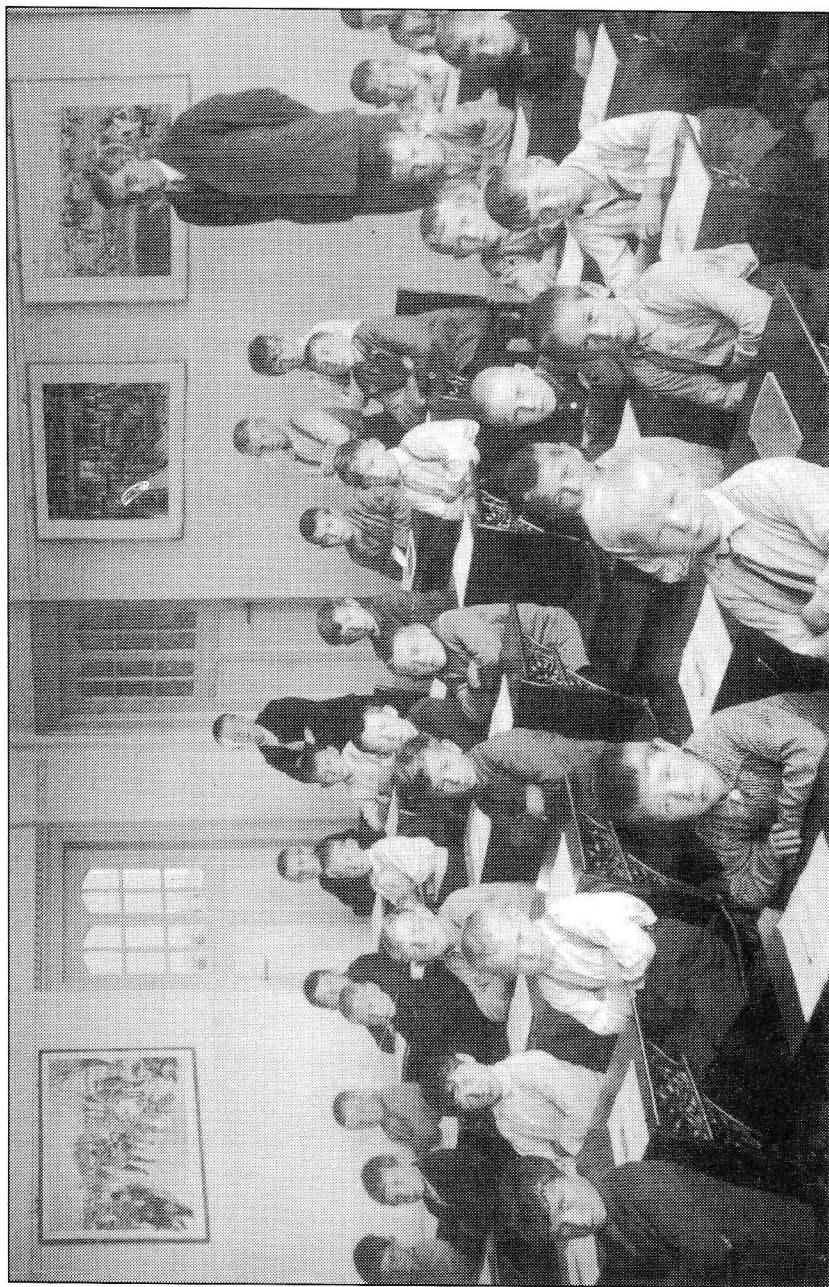
In de raadsvergadering van 5 maart 1968 kwam de verkoop het gebouw van de Lambertusschool aan de orde. Het gebouw was nog steeds eigendom van het RK kerkbestuur en het voorstel was om het gebouw voor een bedrag van f 102.605,84 aan te kopen. Daar ging wel ruim f 49.000,- af vanwege een bepaling in de onderwijswet. De raad ging unaniem akkoord met deze aankoop.⁵⁾

Van de Parochiële Caritasinstelling kocht de gemeente verder een stuk grond achter de school voor een bedrag van f 4.450,-. De raad stemde in met de aankoop en vanaf dat moment waren de mogelijkheden geopend om andere gebruikers in het gebouw te huisvesten.

Noten

1. Archief G.B. Wouw 1971-1996. Notulen van de Wouwse raad, vergadering van 10 oktober 1966.
2. Dagblad De Stem van 18 mei 1967.
3. De juiste uitslag was dat Antoon van Oers 3 stemmen kreeg en Ten Have één stem. (Notulen kerkbestuur van 25 maart 1945)
4. In 'Dagblad De Stem' heb ik niet datum van het ingezonden artikel kunnen vinden. Wel heb ik de beschikking over een doorslag van de brief van de heer Meeusen.
5. Archief G.B. Wouw 1971-1996. Notulen van de Wouwse raad, vergadering van 5 maart 1968.

Lambertusschool - 2^e klas - 1931

De tweede klas van meester Martinus Hanssen in 1931. Hij zat in het tweede lokaal in de rechter gang van de school. De namen van de leerlingen zijn steeds per bank genoemd met de linker leerling eerst en daarna de leerling die rechts zit.

Eerste rij: Wim van Ravels en Geert Koen, Frie van Tilburg en Adr. Roeken, Sjef Goossens en Christ Verbraak, Jac. Heijmans en Jan Mathijssen, Geert Verdonk en Toon Poppelaars (staat niet op deze foto), Willem Machiels en Piet van Dongen.

Tweede rij: Piet Claassens, Jan van Iersel en Jac. Kerstens, Janus Mariën en Janus de Bakker, Jan Marijnissen en Kees Goorden, Frie de Bakker en Piet Mariën, Kees Huijps en Toon van Dorst. Staand achter deze rij: Jan de Mooij en Toine van Nassau.

Achterste rij: Piet Nelen en Jan van der Wegen, Jac. Valkenburg en Jan van Gaans, Rinus Aarden en Piet Schuurbiers, Jan Huijps en Toon Loos. Staand achter deze rij: Kees Koen. (Foto collectie René Hermans-Wouw)

Lambertusschool - 3e klas - 1931

De derde klas van meester Aloysius van Mossevelden. De foto werd in derde lokaal in de linker gang van de school genomen. De leerlingen zijn steeds per bank genoemd, eerst de linkerleerling en dan de rechterleerling.

Voorste rij: Louis Verbraak en Jan van Merode, ? en Heijmans, Ant. Withagen en L. van Gastel, P. Willems en Uijtdewilligen, P. van Tiggelen en Janus Lauwen, Godschalk en P. van Gastel.

Tweede rij: Chr. van Oers en P. de Graaf, Cor Broeren en Van Doormaal, ? en Chr. Verbraak, Jo Versteijlen en L. Goossen, ? en Godschalk, Godschalk en ?.

Staand v.l.n.r.: Jan Maas, ? , Boshouwers, ? , meester A. van Mossevelden, Uijtdewilligen
(Foto collectie De Vierschaer-Wouw)

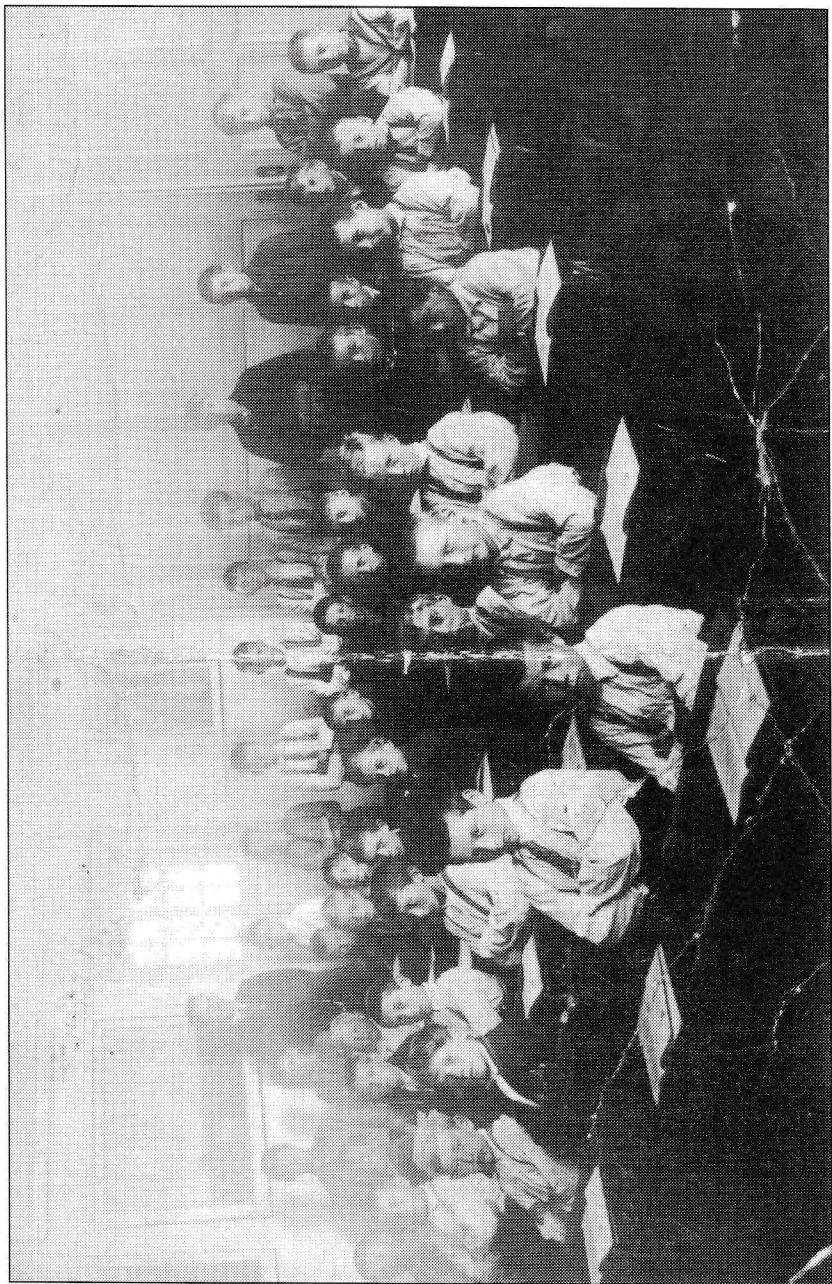
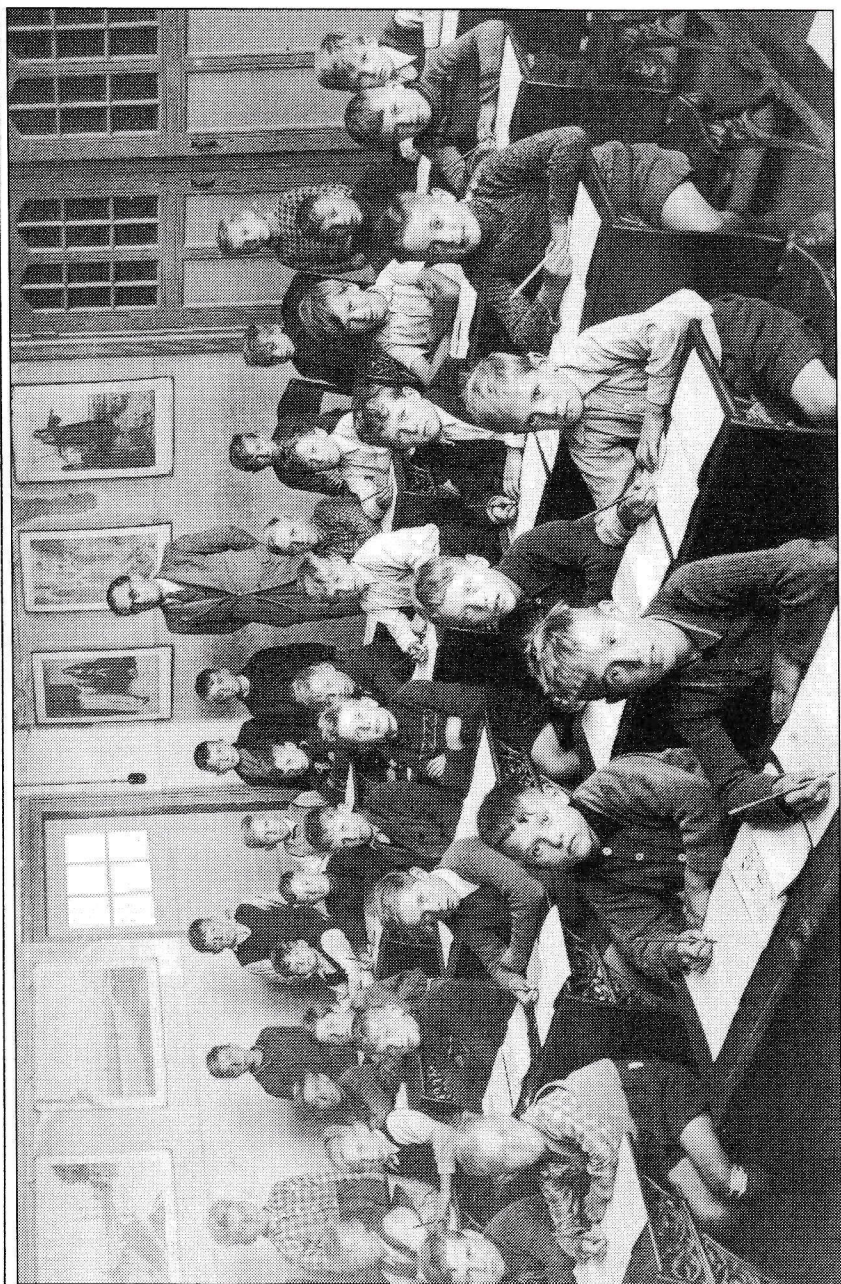

Foto van een klas van de Lambertusschool in de jaren dertig. Deze klas zat in het laatste grote lokaal in de linkergang. Op de achtergrond zijn de grote deuren nog te zien die open konden, zodat één groot lokaal ontstond. (Foto collectie René Hermans-Wouw).

De klas van meester Toon van Oers. Op de voorgrond per bank van links naar rechts: Boden, ?, ?, Van Dongen, Verbraak. Achterste rij: P. Van Merode, Van Eekelen, Buijk en Goorden, De Regt en ?, Van de Berg. De foto werd na de Tweede Wereldoorlog gemaakt. (Foto collectie De Vierschaer-Wouw)

De klas van meester C. Van Sundert. Deze klas zat in het eerste lokaal in de linkergang. Zowel de kinderen als het jaar waarin de foto gemaakt werd zijn ons onbekend (Foto collectie René Hermans-Wouw).

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankcentrale "Wouw" B.V.

